

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นที่การจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2) วิเคราะห์ปัญหาการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 3) เสนอแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอผลการวิจัย

1. ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังนี้

1.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.2 เก็บข้อมูลเบื้องต้น บนพื้นที่บริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม ด้วยวิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) โดยผู้วิจัยได้เข้าไปสอบถามและซักถามกับประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม รวมไปถึงผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ บริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม จากนั้นจดบันทึกหัวข้อในแต่ละประเด็นที่ได้ทำการสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดหัวข้อประเด็นที่ใช้ในการศึกษาต่อไป

1.3 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เบื้องต้นกับประชาชนทั่วไปที่ใช้บริการย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม โดยใช้ระยะเวลา 1 เดือน ได้แก่ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2552 เพื่อสรุปข้อมูลที่ได้อ้างอิงประกอบการจัดการสนทนากลุ่มต่อไป

1.4 การสนทนากลุ่ม (Focus group) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 13 หน่วยงาน หน่วยงานละ 1 คน และผู้นำชุมชน 5 ชุมชน ชุมชนละ 1 คน ได้แก่

1.4.1 สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4.2 วิทยาลัยอาชีวศึกษาพระนครศรีอยุธยา

1.4.3 สำนักงานขนส่งจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4.4 โรงเรียนสุนทรวิทยา

1.4.5 โรงพยาบาลพระนครศรีอยุธยา

1.4.6 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4.7 สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4.8 ที่ว่าการอำเภอพระนครศรีอยุธยา

1.4.9 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.4.10 สำนักงานเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา

1.4.11 สถานีตำรวจภูธรพระนครศรีอยุธยา

1.4.12 ผู้ประกอบการขนส่ง

1.4.13 ผู้ประกอบการร้านค้าในพื้นที่

1.4.14 ผู้นำชุมชนต่าง ๆ ในย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม 5 ชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน ป่ามะพร้าว ผู้นำชุมชนเจ้าพรหม ผู้นำชุมชนเจ้าพ่อจ้อย ผู้นำชุมชนหลวงพ่อขาว (กองกำกับ) และผู้นำชุมชนบัวหวาน

1.5 วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ได้ศึกษา จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม

1.6 จำแนกและจัดกลุ่มข้อมูล คือนำประเด็นข้อมูลที่ได้สรุปเป็นประเด็นปัญหาแต่ละด้าน และแนวทางในการปรับปรุง

1.7 สรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยนำผลที่ได้ทั้งหมด นำมาสังเคราะห์ เพื่อสรุปผล และอภิปรายผล

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนทั่วไปที่ใช้บริการย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม ผู้ประกอบการธุรกิจต่าง ๆ บริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม หัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 13 หน่วยงาน และผู้นำชุมชน จำนวน 5 ชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากประชาชนทั่วไป จำนวน 20 คน หัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนส่วนราชการและผู้นำชุมชนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและสามารถตัดสินใจได้ ในหน่วยงานต่าง ๆ 13 หน่วยงาน จำนวน 13 คน และผู้นำชุมชน 5 ชุมชน จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จากประชาชนทั่วไป โดยผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง และการสนทนากลุ่ม (Focus group) ซึ่งเป็นคำถามแบบเจาะลึก โดยประเด็นที่ใช้ในการสนทนา มีรายละเอียดดังนี้ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. 2553 : ออนไลน์)

3.1 สภาพพื้นที่ทั่วไปบริเวณย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม

3.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการจราจรย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม

3.3 ประเด็นปัญหาที่ทำการศึกษา ได้แก่ ด้านการขนส่งมวลชน ด้านการจัดการจราจร ด้านการวางผังเมือง และด้านการขาดระเบียบวินัยการใช้รถใช้ถนน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี เอกสาร บทความ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4.2 สัมภาษณ์ข้อมูลพื้นที่ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์เชิงลึก

4.3 การจัดประชุมด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เชิญหัวหน้าส่วนราชการหรือผู้แทนส่วนราชการและผู้นำชุมชนหรือผู้มีหน้าที่รับผิดชอบและสามารถตัดสินใจได้ ในหน่วยงานต่างๆ จำนวน 13 หน่วยงาน และผู้นำชุมชน 5 ชุมชน ตามประเด็นปัญหา 4 ด้านประกอบด้วย

- 4.3.1 ด้านการขนส่งมวลชน
- 4.3.2 ด้านการจัดการจราจร
- 4.3.3 ด้านการวางผังเมือง
- 4.3.4 ด้านการขาดระเบียบวินัยการใช้รถใช้ถนน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant observation) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยได้กำหนดประเด็นปัญหาไว้ 4 ประเด็น จากนั้นทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ที่ใช้ในการสนทนา เพื่อเป็นการทบทวนถึงเรื่องราวที่ได้ สรุประเด็นจากเนื้อหาที่ได้จากการสนทนา และการสัมภาษณ์

6. การนำเสนอผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการปรับปรุงการจราจรทางบก ย่านศูนย์การค้าตลาดเจ้าพรหม อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ จากการสังเกต จากการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง